

Hasnyálmirigysziget-beültetést terveznek Szegeden

Gyógyítható lesz a cukorbeteg

Farkas Gyula sebészprofesszor irányításával Közép-Kelet-Európa első olyan laboratóriuma készült el a Szegedi Tudományegyetem Orvosi Mikrobiológiai Intézetében, amelyben hamaron hasnyálmirigysziget-sejtek izolálását végezhetik. Ezzel az új módszerrel lehetővé válik a cukorbetegség gyógyítása. A laborról, amit április 17-én adnak át, Farkas Gyulát kérdeztük.

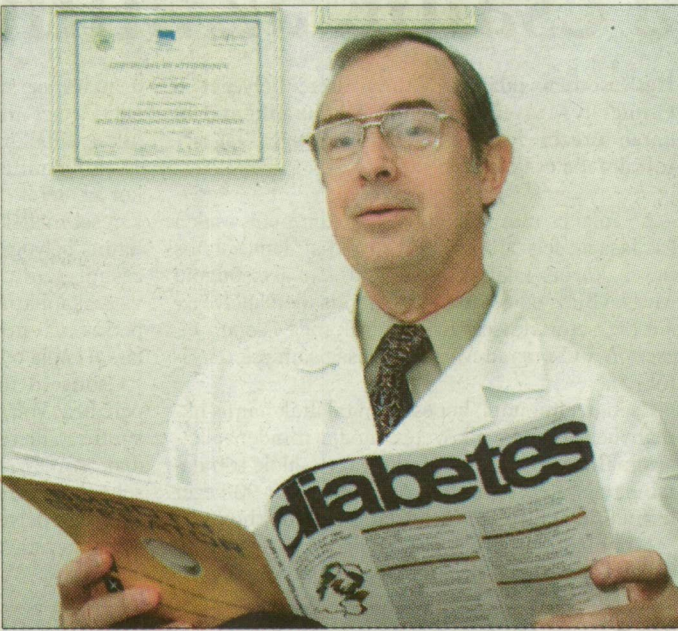
– **Professzor úr, milyen szerepe van a laboratóriumnak a hasnyálmirigysziget-átültetésben?**

– Az elhalt donortól nyert hasnyálmirigyet a laboratóriumban egy speciális téglébe helyezzük, s egy automata sejtzizoláló segítségével százszázalékos tisztaságú szigetsejteket nyerünk. Ezeket a beteg köldökénájába vezetett katéteren keresztül, vagy ultrahangvezérelt tűvel juttatjuk a májba. A beteg 2-4 nap után elhagyhatja a klinikát.

– **A módszer, amit hazánkban ön alkalmaz először, a cukorbetegségben szenvedők gyógyításában jelent áttörést. Hogyan segít az idegen hasnyálmirigyséjt a betegen?**

– A cukorbetegséget az okozza, hogy elpusztulnak az inzulint termelő hasnyálmirigy-szigetek. Ennek orvoslására egyetlen lehetőség kínálkozik: életképes szigeteket hozunk létre a beteg szervezetében idegen hasnyálmirigyből nyert sejtekből.

– **A pécsi sebészeti klinikán végeznek teljes hasnyálmirigy-beültetést. Milyen esetekben van erre szükség, s melyek**

Farkas Gyula professzor szerint szeptemberben sor kerülhet az első hasnyálmirigysziget-beültetésre.

Fotó: Karnok Csaba

ben a hasnyálmirigysejtek beültetésére?

– A cukorbetegség egy idő után veseelégtelenséget okoz, ilyenkor kerül sor a veseátültetésre, s azal együtt a teljes hasnyálmirigy-beültetésre. Amikor még a diabétesz másodlagos következményei nem alakultak ki, s az inzulintermelés idegen hasnyálmirigysejtekkel biztosítható, akkor alkalmazhatjuk a szigetcsoporthoz tartozó beültetést.

– **A cukorbeteg közl kik tartoznak ebbe csoportba?**

A veseültetett diabéteszben szenvedők, akiknél a korszerű kezelés ellenére sem állítható be

inzulinszint. Ez ugyanis azzal jár, hogy a beteg hetente többször is kómába esik. Az eszméletvesztések gyakori ismétlődése pedig szellemi leépüléshez vezet. Esetükben az inzulintermelés csökkentése életmentő. A cukorbeteg másik csoportját alkotják azok, akiknél a cukorszint gondos beállítása ellenére a másodlagos tünetek – mint például a látás romlása, a veseműködés zavara – visszafordíthatatlanul és gyorsan haladnak előre. Ezek a betegek is a hasnyálmirigysziget-beültetésre kerülhetnek.

– **Hány transzplantációra kerülhet sor évente?**

– A beültetések számát behatározza, hogy csak a 25-55 éves elhaltak hasnyálmirigye alkalmas erre. Tovább szűkíti a donorok körét, hogy csak az alkoholtól megkímélt ép hasnyálmirigy jöhet számításba. Nagy szerepe van az időnek is, mert a szervkivételről számított 8 órán belül lehetőleg be kell ültetni a betegbe a hasnyálmirigyszigetet. A sejtzizolálás 5-6 órát vesz igénybe. Mindezek számításba vételével évente körülbelül 15 beültetést tervezek. Egy beavatkozás 2 millió forintba kerül, ennek költségét az egészségbiztosító fedezi.

– **A szervbeültetésnél a kórkód veszélye mindig fennáll. A szigetek beültetésével kapcsolatban mi az eddigi tapasztalat?**

– Ezt a módszert először 1999-ben alkalmazta. Kanadában Shappiro professzor, aki abban az évben hét betegnek ültetett be hasnyálmirigyszigetet. A professzor az idén márciusban megrendezett transzplantációs világkongresszuson, ahol én is jelen voltam, bejelentette: mind a hét esetben eredményes volt a beavatkozás, külső inzulinbevitelre nincs szükségük. A világ tíz hasnyálmirigysziget-beültetésre létrehozott centrumában 2000 óta eddig 90 sikeres beültetés történt. Közép-Kelet-Európában Szegeden lesz az első központ, ahol reményeink szerint a sejtzizoláló laboratórium próbáuzemlése után, szeptemberben kerül sor az első beültetésre.

KALOCSAI KATALIN

Gyanakodott a fogyasztó: megnyomta ceruzáját a Dégáz márciusban

Becsléssel számláznak a szolgáltató cégek

A márciusban érkezett, kalkuláción alapuló gázszámlák egy része jóval magasabb fogyasztást jelzett, mint amit a mérőórák mutattak.

Csongrád megye Dégáz-ügyfélszolgálatain információink szerint sokan reklamáltak azt követően, hogy kézhez kapták legutóbbi, február végi, március eleji fogyasztásukat csak alig túlrőző gázszámlájukat. Ez azt jelentette, hogy a kalkulált fogyasztás alapján jóval magasabb összeg kifizetését kérte a gázszolgáltató, mint ahány köbméter valójában elégett a háztartások gázkészülékeiben. Sokakban felmerült, hiába kerül egyenesbe az ügyfél a következő gázra leolvasáskor, ha addig a társaság használja az ő előre befizetett pénzt.

Megkérdeztük Balla Eleonórárt, a Dégáz Rt. kommunikációs vezetőjét, mennyire becsülte túl a szolgáltató ügyfelei földgázfogyasztását. A vezető elmondta, a Dégáz számlázási rendszerében az elszámolási időszak 3 hónap, ami azt jelenti, hogy az elszámolás a ténylegesen leolvasott fogyasztás alapján csak háromhavonta esedékes. A köztes időszakban kibocsátott számlákat a korábbi évek átlagfogyasztásának megfelelően alakították ki. Mivel idén jelentős volt a különbség a rendkívül hideg februári és a meg-

szokottnál enyhébb márciusi napok átlaghőmérsékletében, előfordulhatott, hogy a feltüntetett gázmennyiség nem minden ügyfél esetében egyezett meg az idei év tényleges fogyasztásával – válaszolta diplomatikusan Balla Eleonóra. Az őrállás a tényleges értéktől eltérhetett, alulszámolást vagy túlszámolást okozva.

Az ügyfelek számára azonban van orvosság: a számla kézhezvételét követően kérhetik annak módosítását a tényleges fogyasztásuk alapján. Ezt a bejelentést személyesen, telefonon, levélben vagy e-mailben is megtehetik. A lakossági folyószámláról fizető ügyfelek pedig a számla kézhezvétele és a fizetési határidő közötti időszakban – a gázszámla összegének levonása előtt – rendelkezhetnek a pénzintézetnél arról, hogy az ne fizesse ki automatikusan a beérkező számlát. (Az OTP-nél például egyforintos limitet kérhet a számlatulajdonos, vagyis a bank csak 1 forintot fizet ki a számla összegéből. Ezt a megbízást aztán az új elszámolás megérkezésekor módosítani lehet.)

Arra a kérdésre, a Dégáznál hányan reklamáltak legutolsó számlájukkal kapcsolatban, a kommunikációs vezető leszögezte: az ügyfélszolgálati irodákban a téli hónapok végén, a fűtési idény lezárása előtt természetesen magasabb az ügyfélfor-

galom, amelynek jelentős része „elsősorban a ténylegesen elfogyasztott gázmennyiség kifizetésével van összefüggésben”.

Hasonlóképpen kalkulált számlákat bocsát ki az áramszolgáltató részvénytársaság, ezért kíváncsiak voltunk a szomszédvárnál alkalmazott módszerekre is. Kecse Nagy Sándor, a Démász Rt. kommunikációs vezetője elmondta, az áramszolgáltató háromhavonta leolvasás alapján elszámoló számlát készít ügyfeleknek, a közbeeső két hónapban pedig részszámlát állít ki. A mennyiséget a korábbi számlázási rendszerből nyert „fogyasztási történet” alapján számítják ki. A Démász programja figyelembe veszi az ügyfél vételezési szokásait, követve a téli-nyári hónapok eltérő mennyiségű fogyasztását.

Lehetőség van arra is, hogy az ügyfél kérésére a kibocsátandó részszámlát módosítsák, ha változnak a feltételek, például új készülékeket vásárol a lakásába. Ha úgy érzi, mégis rosszul kalkulál a Démász, hívhatja a D vonalat. Telefonálni akkor érdemes Kecse Nagy Sándor szerint, amikor két egymást követő számla összege jelentősen eltér a valós fogyasztástól. A részszámlákban alkalmazható állandó fogyasztási érték beállítását is „megrendelheti” az ügyfél.

F. K.

Viharkárok

Csongrád megyében nem okozott jelentős kárt a viharos szél tegnap, Vas és Bács-Kiskun megyében azonban fák dőltek ki, cserepek zuhantak parkoló autóra. Szombathelyen a széllelőkések sebessége időnként elérte az óránkénti 100 kilométert. Bács-Kiskunban az 51-es főúton egy hatalmas fa dőlt az úttestre, és több helyen, például Kalocsán, hirdetőtáblákat szakított le az oszlopokról a szél.

Új távvezeték építenek

Az építők a napokban Hódmezővásárhely határában állították föl az új oszlopokat.

Fotó: Tésik Attila

Csaknem száz kilométernyi új távvezeték épül Csongrád és Békés megyében a Magyar Villamos Művek megrendelésére. Az OVIT Rt. munkatársai a sándorfalvi áramszolgáltató alállomást összekötik a Békéscsaba melletti alállomással – tudtuk meg Marázi Sándor építészvezetőtől. A szakember elmondta, a beruházást a megnövekedett és várha-

Érdekek világrendje

PANEK SÁNDOR

Még találgatni is nehéz, hogyan fog leülepedni az iraki háború nyomán felkavarodott nemzetközi politika, és milyen hatással lesz mindez Magyarország újonnan révbe ért euro-atlanti integrációjára. A világpolitikai helyzetkedés az iraki háború várható befejezése előtt kezd hasonlítani egy országúti kerékpárverseny sprintbefejező mezőnyéhez: a résztvevők nemcsak a kétpólusú világrend óta kialakított stratégiájukat, de még néhány hetes diplomáciai nyilatkozataikat is meghazudtolva igyekeznek pozíciót szerezni. A háború jogosságának kérdésén érezhetően túltette már magát a nagypolitika; nyilvánvalóvá vált, hogy nincs olyan ország vagy szervezet, amely az amerikai katonai erőfölényt békés módon ellensúlyozná.

Azok az országok, Oroszország, Franciaország és Németország, amelyek erre kísérletet tettek, most saját csapdájukból keresnek elsősorban retorikai kiutat, hiszen, ha az iraki rendezésből is ki maradnak, az nemzetközi szerepük további gyengüléséhez vezet. Nincs rá jobb szó: az Egyesült Államok iraki akciója elszabadította az érdekeket, rövid idő alatt elbizonytalanodtak az érdekek kiegyensúlyozására szolgáló nemzetközi szervezetek (ENSZ, Európai Unió, NATO), és további stratégiájukat kénytelenek az Irak utáni amerikai tervekhez függővé tenni. A Bush-féle Amerikának a jelek szerint az új „világrendben” nem szövetségese, hanem erőfölényét felismerő kormányokra van szüksége.

A felborult egyensúly közepette annak veszélye is feltűnt, hogy a nagypolitika hatással van a tömegek gondolkodására. Fontos humanista elvekről derült ki (ismét), hogy mennyire viszonylagosak a hatalom számára. Az Egyesült Államokban – a szabadságjogok fellegvárában – a háborút a szabadság és a vallásosság eszméivel megtámogató Bush népszerűsége 58%-ról 71%-ra nőtt március első felében, és egy március végi felmérés szerint az amerikai lakosság körében 71-75%-os a támogatottsága a háborúnak. Mindezzel egy időben az amerikai közvéleményben eluralkodott a hazafias gyűlölködés, nemcsak az irakiakkal, és általában a muzulmánokkal, de Európának a háborút ellenző országaival, elsősorban a franciákkal szemben. Még egy lépés, és a közvélemény kihasználja a piac is, a média alájátja a gyűlölködésnek, a francia termékeket ostobán bojkottálják, az európai fejlesztésektől elzárkóznak. A „szabadság letéteményese” egyre több közös jegyet mutat „a gonosz tengelyével”.

Az elszabadult érdekpoltizálás megtette a hatását Franciaországban is. A közválságai egyenlőség szülőhelyén, ahonnan néhány éve büszkén oktatták ki az osztrák népet az idegengyűlölet európai szalonképtelenségéről, ma olyan Amerika-ellenes hangulat van, hogy a franciák negyede és a fiatalok egyharmada egyenesen Szaddám Huszein győelmét kívánja. Kiűjult a britekkel szembeni ellenszenv is, amely addig jutott, hogy „Szaddám legyőz titeket, és kiontja véretek!” feliratot festettek egy első világháborús brit emlékműre.

Magyarország oldaláról nézve az amerikai világrend önmagában véve természetlennek ígérkezik, hacsak azt nem számoljuk, hogy az Egyesült Államok katonai ereje védelmet nyújt azokkal az ellenségekkel szemben, amelyeket ő maga keres. A békés élet szempontjából azonban Magyarország számára az uniós népszavazás előtt egy héttel minden korábbinál fontosabbnak látszik a részvétel egy stabil, értékelvű unióban. Soha ennyire nem volt még világos a különbség békés és háborús érdek között.

B. A.

Európa = tisztább víz

Csatlakozunk Európához. A falvaktól a városokig, 1472 településen kell megoldanunk a szennyvíztisztítást és a csatornázást 2015-ig. Ehhez támogatást kapunk az Európai Uniótól. Csökkentjük az ivóvíz arzén- és nitráttartalmát. Így tisztább lesz a víz otthonainkban és folyóinkban. Mert egy európai országban így természetes.

Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium